

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Špecifikácia testu

zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

**pre externú časť a písomnú formu internej
časti maturitnej skúšky**

v školskom roku 2023/2024

Bratislava 2023

Test externej časti maturitnej skúšky je určený maturantom všetkých typov škôl s vyučovacím jazykom maďarským, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 224/2022 Z. z. o strednej škole. Obsah testu vychádza z *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry* zverejnených na stránke: http://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/cielove-poziadavky-pre-mat-skusky/slovensky-jazyk-a-slovenska-literatura.pdf schválených v roku 2016 s platnosťou od 01. 09. 2018.

Test externej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry trvá **100 minút**.

Testy externej časti maturitnej skúšky patria z hľadiska teórie tvorby testov medzi tzv. NR-testy (norm-referenced), čiže **rozlišovacie testy**, ktorých cieľom nie je v prvom rade overenie miery osvojenia testovaných poznatkov žiakmi, ale ide v nich o vytvorenie poradia testovaných žiakov podľa miery úspešnosti v absolvovanom teste priradením percentilu každému žiakovi (percentil určuje percento žiakov, ktorí v teste dosiahli horší výsledok než daný žiak). Celková priemerná úspešnosť testovanej populácie v takto koncipovaných testoch sa má pohybovať **v rozmedzí 40 – 60 %**, pričom NR-testy vždy obsahujú veľmi ľahké, ľahké, stredne obťažné, obťažné a veľmi obťažné úlohy, ktorých základnou vlastnosťou je to, že **dobře rozlíšia žiakov jednotlivých výkonnostných skupín**.

Testové položky sú zamerané na preverenie počúvania s porozumením, čítania s porozumením, jazykových kompetencií žiaka (vo fonetike, pravopise, morfológii, lexikológii, syntaxi, ortografii, štylistike, komunikácii a v dejinách jazyka a jazykovedy), zvládnutia teórie literatúry a literárnej histórie vrátane diel povinnej literatúry, ako aj na preverenie zvládnutia rôznych myšlienkových operácií (analýza, syntéza, analógia...), intelektuálnych a logických zručností.

V testoch sú použité dva druhy úloh:

- úlohy s výberom odpovede,
- úlohy s krátkou odpoveďou.

Obsahová štruktúra testov EČ MS

- Test obsahuje 3 hovorené texty a 5 tlačených textov. Ku každému hovorenému textu bude prislúchať 8 úloh (s výberom odpovede zo 4 možností, s výberom odpovede z 3 možností P/N/X, s krátkou odpoveďou, úlohy na priraďovanie alebo doplňovanie).
- Ku každému tlačenému textu bude prislúchať 5 úloh s výberom odpovede zo 4 možností a 3 úlohy s krátkou odpoveďou. Všetky úlohy budú vychádzať z ukážok, resp. sa na ne budú viazať.

Charakteristika testu externej časti maturitnej skúšky:

Cieľ	Preveriť pomocou kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný <i>Cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry</i> . Preveriť schopnosť žiaka počúvať a čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.
Čas	100 minút.
Počet textov	8 textov rôznej dĺžky (časť počúvanie môže obsahovať 3 a viac krátkych textov).
Charakteristika textov	Autentické, prípadne upravené texty lyrické, epické, dramatické, publicistické, administratívne, náučné, vedecko-populárne na primeranej úrovni náročnosti. Jeden nesúvislý text (napr. tabuľka, výsledky ankety, štatistické podklady, grafy, programy kultúrnych podujatí, športové výsledky, namerané hodnoty v rámci výskumu a pod.). Texty sú obsahovo zamerané na témy vymedzené <i>Cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry</i> .
Zameranie textov, zdroje	Texty literárne, náučné, publicistické, nesúvislé adresované a písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností – denníky, časopisy, beletria.
Tematické okruhy	Texty obsahujú literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci môžu stretnúť v každodennom živote, sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s <i>Cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry</i> .
Testované vedomosti a zručnosti	Porozumenie explicitne i implicitne uvedeným informáciám v počutom a čítanom texte, celkové porozumenie textu – integrácia a interpretácia myšlienok. Overiť zvládnutie teórie literatúry a literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, štylistiky a dejín jazyka v rozsahu <i>Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry</i> .
Počet testových položiek	64, z toho 24 úloh v 1. časti Počúvanie (16 úloh s výberom odpovede, 8 úloh s krátkou odpoveďou), 40 úloh v 2. časti (25 úloh s výberom odpovede, 15 úloh s krátkou odpoveďou).
Typy testových úloh	Úlohy s výberom odpovede – ÚVO (výber odpovede zo 4 možností, z 3 možností P/N/X). Úlohy s krátkou odpoveďou – ÚKO (úlohy na priradovanie alebo dopĺňovanie).
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď je pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 64 bodov. Pri hodnotení odpovedí sa vychádza z <i>Kľúča správnych odpovedí</i> .
Pomôcky	Pri vypracovaní EČ MS zo SJSJ žiaci nesmú používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.

Charakteristika písomnej formy internej časti maturitnej skúšky:

Cieľ	Preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne, tvorivo a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy.
Čas	90 minút.
Počet úloh	Výber 1 spomedzi štyroch štruktúrovaných zadaní vychádzajúcich z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. Žánre v SJSJL: úvaha, referát, rozprávanie, charakteristika, slávnostný prejav (na rodinnú udalosť a na stužkovú slávnosť).
Testované zručnosti	Formálne členenie písomného prejavu, dodržanie témy, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.
Testová úloha	Riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Úloha so štrukturalizovaným zadaním (3 – 5 bodov).
Rozsah	1 až 2 strany.
Kritériá hodnotenia	Pozri: <i>Pokyny na hodnotenie PFIČ MS a Kritériá na hodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.</i>
Pomôcky	Pri vypracovaní PFIČ MS zo SJSJL môžu žiaci používať pomocnú literatúru: platné <i>Pravidlá slovenského pravopisu</i> , <i>Synonymický slovník</i> , <i>Krátky slovník slovenského jazyka</i> , <i>Maďarsko-slovenský slovník</i> , <i>Slovensko-maďarský slovník</i> .